

Ministerstwo
Finansów

Zadania koordynacyjne Ministra Finansów w zakresie kontroli zarządczej i audytu wewnętrznego

**spotkanie kierowników komórek audytu wewnętrznego ministerstw,
urzędów wojewódzkich, Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
i Prokuratury Krajowej**

13 czerwca 2019 r.

ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

tel.: +48 22 123 45 67
fax :+48 22 123 45 67

www.mf.gov.pl

Zadania koordynacyjne realizowane przez Departament PW w 2019 r. - główne

- **Metodyka walidacji samooceny funkcji audytu wewnętrznego przeprowadzonej przy wykorzystaniu formularza *Quality@w*** (spotkania-warsztaty, wypracowanie formularzy i materiałów niezbędnych do walidacji) – rozwiązania będą testowane w jednostkach resortu finansów i w urzędach wojewódzkich (łącznie 34 jsfp), a może być więcej...;
- **Zasady oceny ilościowej i jakościowej funkcji audytu wewnętrznego w resorcie finansów i prace nad Strategiczną Kartą Wyników Audytu – SKWA;**
- **projekt ustawy o zmianie ustawy finansach publicznych (UD 503)** – etap uzgodnień, opiniowania i konsultacji publicznych (analiza uwag) oraz aktów wykonawczych do ustawy;

Zadania koordynacyjne realizowane przez Departament PW w 2019 r. - publikacje

- *Podsumowanie czynności sprawdzających z audytu wewnętrznego zleconego w zakresie ustalania i dochodzenia należności* (w okresie od 31 marca 2017 r. do 30 września 2018 r. wartość należności nieterminowych spadła o 960 784 751 zł.);
- *Benchmarking audytu wewnętrznego za 2018 r.*;
- interpretacje w zakresie audytu wewnętrznego i kontroli zarządczej;
- udostępnienie formularza dotyczącego RODO – wypracowanego przez COA KPRM/Audytorów/Kontrolerów (przykład współpracy służb kontroli i audytu wewnętrznego!);

Zadania koordynacyjne realizowane przez Departament PW w 2019 r. - spotkania

- **18 kwietnia 2019 r.** - spotkanie otwarte *Świadczenie usług zapewniających w obszarze ochrony danych osobowych;*
- **13 czerwca 2019 r.** – spotkanie kierowników KAW z ministerstw, KPRM, urzędów wojewódzkich i Prokuratury Krajowej, z udziałem przedstawicieli COA KPRM;
- **26 września 2019 r.** dla przedstawicieli komitetów audytu *Monitorowanie skuteczności i efektywności audytu wewnętrznego w dziale administracji rządowej;*
- **21 listopada 2019 r.** - spotkanie otwarte *Mapa zapewnienia w jednostce sektora finansów publicznych;*

Walidacja samooceny funkcji audytu wewnętrznego z wykorzystaniem formularza

Quality @w i metodologii

opracowanej przez
Ministerstwo Finansów

Walidacja samooceny z wykorzystaniem formularza *Quality@w*

Kryteria

- przepisy prawa
- standardy audytu wewnętrznego

Ocena

- skala trzystopniowa (+ + / + / -)
- na poziomie zagadnień - zgodnie ze strukturą formularza *Quality@w*

Propozycja procesu walidacji samooceny

- **Zgodność** – przepisy prawa, standardy
- **Niezgodności:**
  - **Istotność błędu (wpływ na funkcję AW)**
błąd systemowy, błąd indywidualny
waga naruszenia
  - **Funkcjonowanie mechanizmów kontrolnych**
  - **Częstotliwość występowania błędu**
  - **Rekomendacje**
- **Brak algorytmu – osąd audytora**

Propozycja procesu walidacji samooceny

Analiza w kierunku wydania oceny

Błąd indywidualny audytora

Przy ocenie należy uwzględnić działanie przyjętych w komórce audytu mechanizmów zapobiegających występowaniu błędów.

- Istniejące mechanizmy kontrolne (np. procedury) nie zapobiegły wystąpieniu błędu, ale podjęto działania służące wyeliminowaniu takich błędów w przyszłości:
  - błąd istotny -> -
  - błąd nieistotny -> rzadko występujący -> + +
  - błąd nieistotny -> często występujący -> +
- Brak mechanizmów kontrolnych albo istnieją mechanizmy, ale błąd wykrywa dopiero ocena zewnętrzna:
  - błąd istotny -> -
  - błąd nieistotny -> rzadko występujący -> +
  - błąd nieistotny -> często występujący -> +/-

Wzory dokumentów, instrukcje

- Formularz
- Metodyka – sposób oceny
- Instrukcja techniczna
- Raport z oceny zewnętrznej
- Ankiety dla kierownika jednostki, kierownika komórki audytu, audytorów wewnętrznych
- Przebieg procesu walidacji
- Zestawienie dokumentów przekazywanych walidatorom
- Porozumienie/deklaracja w sprawie przeglądu partnerskiego

Walidacja samooceny z wykorzystaniem formularza Quality@w

Porównanie formularzy samooceny i samooceny z częścią walidacyjną

Samoocena Quality @w zawiera następujące arkusze:

- Strona tytułowa
- Podsumowanie S
- I. Organizacja
- II. Planowanie i sprawozdawczość
- III. Realizacja zadań zapewniających
- III. Realizacja czynności doradczych
- Informacja 1, Informacja 2 – dane z *Informacji*
- Wskaźniki benchmarkingowe
- Analiza budżetu czasu KAW

Samoocena Quality @w + walidacja zawiera następujące arkusze:

- Strona tytułowa
- Podsumowanie S
- **Podsumowanie W**
- I. Organizacja + **część dot. walidacji**
- II. Planowanie i sprawozdawczość + **część dot. walidacji**
- III. Realizacja zadań zapewniających + **część dot. walidacji**
- III. Realizacja czynności doradczych + **część dot. walidacji**
- **Ocena**
- Informacja 1, Informacja 2 – dane z *Informacji*
- Wskaźniki benchmarkingowe
- Analiza budżetu czasu KAW

Walidacja samooceny z wykorzystaniem formularza Quality@w

Blok tematyczny

I.	ORGANIZACJA
----	--------------------

Zagadnienie

I.1.	Cel, uprawnienia i odpowiedzialność audytu wewnętrznego
------	--

Pytania szczegółowe

I.1. 1	Czy w karcie audytu lub dokumencie o innej nazwie lub tytule, statuującym audyt wewnętrzny w jednostce zawarto wskazanie kierowania się przez audytora wewnętrznego standardami audytu wewnętrznego, o których mowa w art. 273 ust. 1 ustawy?
--------	---

(...)

I.1. 4	Czy w karcie audytu lub dokumencie o innej nazwie lub tytule, statuującym audyt wewnętrzny w jednostce określono cel, uprawnienia i odpowiedzialność audytu wewnętrznego?
--------	---

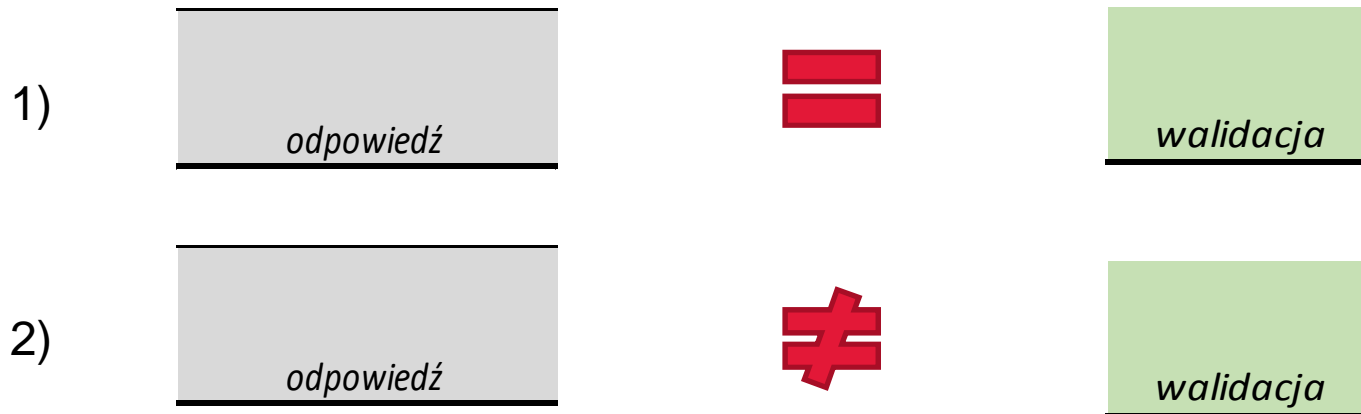
Sposób wypełniania części wspólnych arkuszy

- Rozpoczynamy proces walidacji od poziomu pytania szczegółowego
- Udzielamy odpowiedzi w polu walidacja (tak/nie) -

czy został spełniony wymóg opisany w danym pytaniu

Sposób wypełniania części wspólnych arkuszy

- Możliwe warianty relacji odpowiedzi w samoocenie i walidacji

W przypadku rozbieżności należy **opisać na czym ona polega** w polu

*uwagi/spostrzeżenia/opis
rozbieżności*

Sposób wypełniania części wspólnych arkuszy

- W przypadku odpowiedzi **negatywnej** w polu „validacja”

<i>odpowiedź</i>	<i>walidacja</i>
NIE	NIE
<i>odpowiedź</i>	<i>walidacja</i>
TAK	NIE

opinia Zespołu Oceniającego dotycząca zaplanowanych działań korygujących/naprawczych wynikających z samooceny i/lub propozycja rekomendacji Zespołu Oceniającego

walidator wydaje:

- opinię dotyczącą zaplanowanych działań korygujących/naprawczych wynikających z samooceny (czy działania te mogą przynieść oczekiwany skutek) i/lub
- propozycja rekomendacji Zespołu Oceniającego

Walidacja samooceny z wykorzystaniem formularza Quality@w

Dodatkowe determinanty mające wpływ na ocenę końcową

<i>istotność</i>	<i>mechanizmy kontrolne</i>	<i>częstotliwość niezgodności</i>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

- W polu „**istotność**” odpowiedź **twierdząca** oznacza, że ciężar naruszenia jest istotny z punktu widzenia funkcji audytu wewnętrznego.
- Pole „**mechanizmy kontrolne**” informuje, czy procedury, instrukcje, zasady przyjęte przez ocenianego regulują problem opisany w pytaniu.

Odpowiedź w polu „walidacja” będzie informowała, czy mechanizm kontrolny zadziałał, czy nie zadziałał.

W przypadku udzielenia odpowiedzi „tak” w polu „walidacja” – pola „istotność” i „mechanizmy kontrolne” znikają i nie są wypełniane.

Walidacja samooceny z wykorzystaniem formularza Quality@w

Sposób wypełnienia arkuszy dotyczących zadań zapewniających i czynności doradczych

		Zaciągnij zadanie	Zaciągnij zadanie	Zaciągnij zadanie		
<i>istotność</i>	<i>mechanizmy kontrolne</i>	III. Realizacja ZZ 1	III. Realizacja ZZ 2		<i>częstotliwość niezgodności</i>	<i>OCENA</i>
nie	tak	nie	nie		100%	

- Wypełniamy zakładki walidacyjne wybranych zadań zapewniających poddanych samoocenie (III. Realizacja ZZ 1, III. Realizacja ZZ 3, ...)
  - „zaciągamy” dane zadań poddanych walidacji do zakładki zbiorczej zadań - III. Realizacja ZZ + walidacja” (obecny formularz przewiduje maksimum trzy zadania)
  - przy ocenie zagadnienia należy uwzględnić również częstotliwość występowania niezgodności
- Pole „częstotliwość niezgodności” wypełniane jest dla każdej odpowiedzi automatycznie i oblicza procent odpowiedzi negatywnych

Walidacja samooceny z wykorzystaniem formularza Quality@w

Wydanie oceny zagadnienia

1.2.	Biegłość i należyta staranność zawodowa				
walidacja	uwagi/spostrzeżenia/opis rozbieżności	<i>opinia Zespołu Oceniającego dotycząca zaplanowanych działań korygujących/naprawczych wynikających z samooceny i/lub propozycja rekomendacji Zespołu Oceniającego</i>	istotność	mechanizmy kontrolne	OCENA

W polu „OCENA” należy wybrać z listy rozwijalnej „++”, „+”, albo „-” 17

Walidacja samooceny z wykorzystaniem formularza Quality@w

Na końcu arkuszy walidacyjnych znajdują się pola przeznaczone do:

- uzasadnienia oceny
- ujęcia zaleceń zespołu oceniającego
- opisu dobrych praktyk

OCENA	UZASADNIENIE OCENY	ZALECANIA ZESPOŁU OCENIAJĄCEGO	DOBRE PRAKTYKI
-------	--------------------	-----------------------------------	----------------

Informacje z tych pól, z poszczególnych zagadnień będą automatycznie zaciągane do zakładki zbiorczej **Ocena**, stanowiącej załącznik do raportu z oceny zewnętrznej

Walidacja samooceny z wykorzystaniem formularza Quality@w

Zakładka *Ocena*

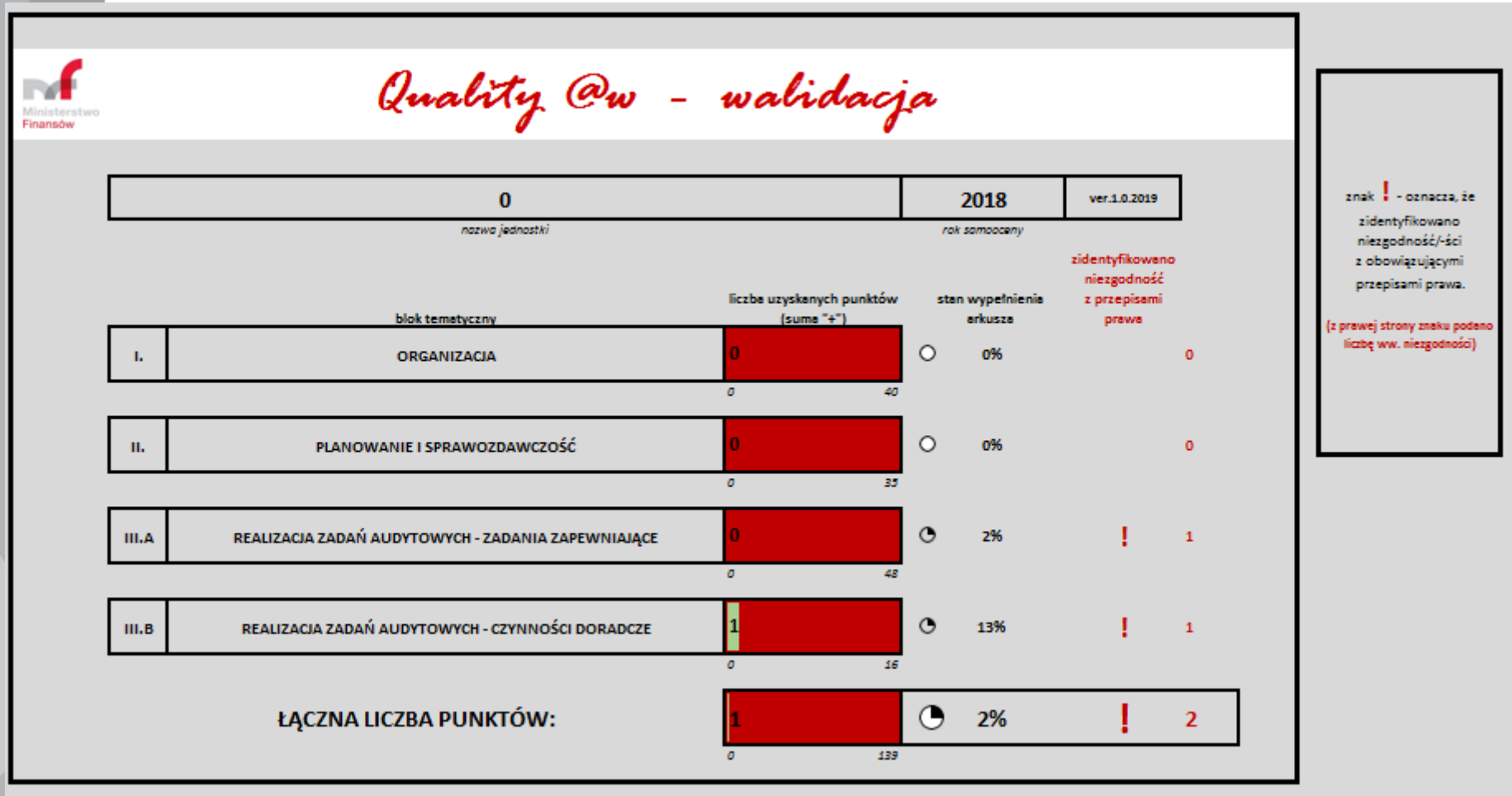
Wyniki oceny audytu wewnętrznego przeprowadzonej w formie walidacji samooceny za rok 2018 w 0

ZAGADNIENIE	OCENA	UZASADNIENIE OCENY	ZALECANIA ZESPOŁU OCENIAJĄCEGO	DOBRE PRAKTYKI
Obszar: ORGANIZACJA				
Cel, uprawnienia i odpowiedzialność audytu wewnętrznego	0			
Organizacja, usytuowanie i podległość - niezależność i obiektywizm	0			
Biegłość i należyte staranność zawodowa	0			
Zasady i procedury prowadzenia audytu wewnętrznego	0			
Program zapewnienia i poprawy jakości	0			
Obszar: PLANOWANIE I SPRAWDZAWCZOŚĆ				

Zakładka *Ocena* stanowi załącznik do raportu z oceny zewnętrznej

Walidacja samooceny z wykorzystaniem formularza Quality@w

Zakładka Podsumowanie W

Mapowanie obszarów działalności jsfp objętych zapewnieniem

2050 – Koordynowanie

W celu zapewnienia odpowiedniego zakresu audytu i minimalizacji powielania wysiłków, zarządzający audytem wewnętrznym powinien wymieniać informacje i koordynować działania zarówno z wewnętrznymi, jak i zewnętrznymi wykonawcami usług zapewniających i doradczych.

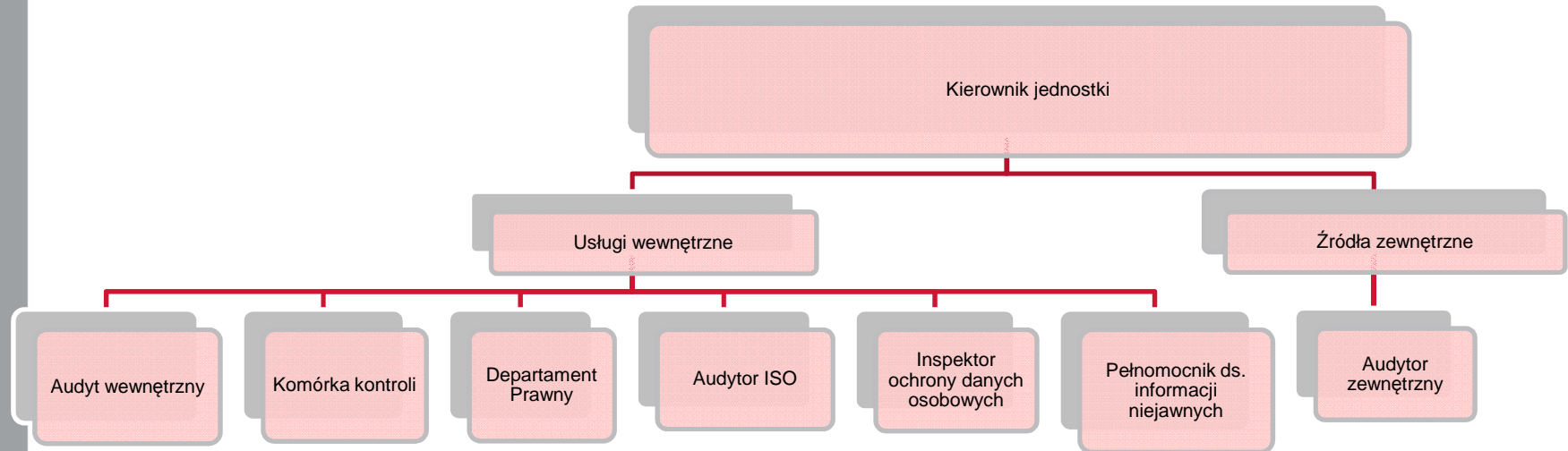
Mapowanie

Tworzenie mapy obszarów objętych zapewnieniem polega na zestawieniu zakresu zapewnienia z kluczowymi ryzykami organizacji. Celem jest uzyskanie kompleksowego procesu zarządzania ryzykiem i zapewniania o jego działaniu, bez powielania wysiłków, ale też bez luk.

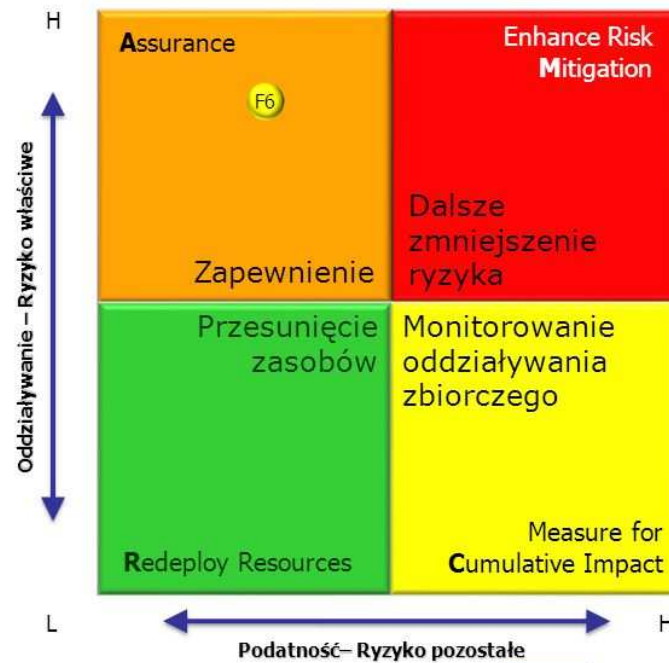
Zalety mapowania:

- identyfikacja luk w procesie zarządzania ryzykiem;
- zapewnienie, że ryzyka są odpowiednio zarządzane i raportowane;
- potwierdzenie spełnienia wymogów prawnych i regulacyjnych.

Źródła zapewnienia

Mapa ryzyka

Mapa ryzyka

18

Źródło: Audyt wewnętrzny w instytucjach UE, Agnieszka Kaźmierczak

Mapa zapewnienia

2. MAPA ZAPEWNIENIA W ORGANIZACJI

opracowana na podstawie materiałów PricewaterhouseCoopers pn. *Internal Audit in Brief. Broadening Our Horizons, November 2009*
(Źródło: <http://www.pwc.com/ca/en/risk/internal-audit/in-brief/publications/in-brief-october-2009-en.pdf>)

LEGENDA:

■ wysokie zapewnienie ■ średnie zapewnienie ■ niskie zapewnienie ■ brak zapewnienia □ nie dotyczy

	ZARZĄDZANIE OPARTE NA ZAPEWNIENIU						NIEZALEŻNE ZAPEWNIENIE	
	Samoocena	Zarządzanie ryzykiem	Specjalny projekt	Przegląd zarządzania	Sekretariat prawny	Rada	Audyt zewnętrzny	Audyt wewnętrzny
Sprawozdawczość finansowa	Nie dotyczy		Nie dotyczy		Nie dotyczy			
Kontrole finansowe								
Zgodność z prawem			Nie dotyczy				Nie dotyczy	
IT					Nie dotyczy		Nie dotyczy	
Skarb Państwa					Nie dotyczy			
Podatki, emerytury, ubezpieczenia			Nie dotyczy					
Zasoby ludzkie					Nie dotyczy		Nie dotyczy	
Oszustwa/Wyłudzenia			Nie dotyczy					
Zdrowie i bezpieczeństwo			Nie dotyczy				Nie dotyczy	

Ankieta

Mapa zapewnienia w jednostce									
Funkcja	Departament Prawny	Komórka kontroli	Inspektor ochrony danych osobowych	Audytor ISO	Audytor wewnętrzny	Audytor zewnętrzny (np. NIK)	Pełnomocnik ds. Informacji niejawnych	Inne	Nazwa źródła zapewnienia <small>(wypełnić w przypadku zaznaczenia kolumny I)</small>
<i>a</i>		<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>	<i>g</i>	<i>h</i>	<i>i</i>
Obszar działalności		działalność obsługowa							
Obszar działalności		działalność merytoryczna							

Dziękujemy za uwagę!

**Departament Polityki Wydatkowej
Wydział Standardów Zarządzania w Sektorze Publicznym**

koordynacjaAW@mf.gov.pl